

ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง บุคลิกภาพกับงานอาชีพ หน่วยที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง บุคลิกภาพกับงานอาชีพ
รายวิชา การงานอาชีพและเทคโนโลยี รหัส ง23101 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์บุคลิกภาพของกับกลุ่มอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะส่วนรวมของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยสิ่งที่ปรากฏทางร่างกาย นิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมรวมของบุคคลนั้น รวมทั้งสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ สิ่งที่น่าสนใจและไม่สนใจ เป้าหมายในชีวิต และความสามารถต่าง ๆ ดังนั้นความสำคัญของบุคลิกภาพจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

- 1.ทางกายภาพ เช่น มีรูปร่างหน้าตาดี มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความมั่นใจในตนเอง
- 2.ทางสมอง เช่น มีความจำดี มีความรู้ดี มีปัญญาดี
- 3.ความสามารถ เช่น มีประสบการณ์ มีความถนัดจากการฝึกฝน
- 4.ความประพฤติ เช่น เป็นคนสุภาพอ่อนโยน มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้อยู่ในศีลธรรม มีทัศนคติที่ดี มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว
- 5.อารมณ์และกำลังใจ เช่น ใจเย็น มีจิตใจเข้มแข็ง มีความอดทน ไม่ฉุนเฉียว ไม่ท้อถอย ไม่เสียขวัญง่าย

ฮอลแลนด์ได้สรุปทฤษฎีของเขาไว้ 4 ประการดังนี้ คือ

1. ในสังคมของวัฒนธรรมตะวันตก สามารถแบ่งบุคคลออกตามลักษณะของบุคลิกภาพได้ 6 ประเภท คือ
 - 1) พวกชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic) 2) พวกที่ชอบเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ใช้ความคิด การแก้ปัญหา(Intellectual) 3) พวกชอบเข้าสังคม(Social) 4) พวกชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) 5) พวกที่มีความทะเยอทะยาน ชอบมีอำนาจ (Enterprising) 6) พวกชอบศิลปะ (Artistic)
2. บรรดาอาชีพต่าง ๆ นั้น สามารถแบ่งตามลักษณะและสภาพแวดล้อมได้ 6 ชนิด ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพของคนทั้ง 6 ประเภท
3. บุคคลย่อมแสวงหาสภาพแวดล้อมและอาชีพ ซึ่งเปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ความสามารถและทักษะ เพื่อแสดงออกถึงค่านิยมและทัศนคติ ตลอดจนการ มีบทบาทที่เหมาะสม และหลีกเลี่ยงบทบาทที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง
4. พฤติกรรมของบุคคลสามารถอธิบายได้จากปฏิกริยาระหว่างแบบฉบับแห่งพฤติกรรมของเขากับสภาพแวดล้อมของเขา

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ ได้จำแนกประเภทอาชีพตามบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 6 กลุ่ม ซึ่งสามารถตัดสินใจก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพดังนี้

กลุ่มที่ 1 : บุคลิกภาพแบบจริงจัง ไม่คิดฝัน นิยมความจริงและสิ่งที่เป็นรูปธรรม(REALISTIC)

กลุ่มที่ 2 : บุคลิกภาพแบบที่ต้องใช้หาปัญหาและความคิดนักวิชาการ หรือผู้ใช้กิจกรรมทางปัญญา ในการแก้ปัญหา และแสวงหาความรู้ (INVESTIGATIVE)

กลุ่มที่ 3 : บุคลิกภาพแบบมีศิลปะ (ARTISTIC)

กลุ่มที่ 4 : บุคลิกภาพที่ชอบสมาคม สังคมกับบุคคลอื่น มีความสนใจสังคม (SOCIAL)

กลุ่มที่ 5 : บุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ มีธรรมชาติที่ชอบทำกิจกรรม เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ (ENTERPRISING)

กลุ่มที่ 6 : บุคลิกภาพที่ทำตามระเบียบแบบแผน (CONVENTIONAL)

การเลือกประกอบอาชีพสามารถจำแนกกลุ่มอาชีพตามบุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชีพ ดังต่อไปนี้

บุคลิกภาพแบบที่ 1 จริงจัง ยึดมั่นถือมั่น (กลุ่มช่าง) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะไม่ชอบสังคม ชี้อาย เกรงใจ ไม่ชอบการเผชิญหน้า ถ่อมตัว จริงใจ ตรงไปตรงมา มีความมั่นคง มีความเพียร ไม่ท้อถอย เชื่อในสิ่งที่เห็น ชอบชีวิตเรียบง่าย ชอบทำงานกับวัสดุ เครื่องมือ เครื่องจักรกล มักพอใจกับการทำกิจกรรมที่มีลักษณะ เป็นรูปร่างเด่นชัด มีกฎเกณฑ์และระเบียบที่แน่นอน

กลุ่มผู้ประกอบอาชีพนี้ได้แก่ นักบิน ช่างไฟฟ้า เกษตรกรรม ช่างสำรวจ ช่างเทคนิค ช่างตัดเสื้อ พนักงานป่าไม้ ช่างเครื่องยนต์ วิศวกรเครื่องกล ครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์

บุคลิกภาพแบบที่ 2 ชอบสืบเสาะ ค้นหาความจริง (กลุ่มนักคิด) ผู้มีบุคลิกภาพแบบนี้มักเป็นคนช่างสังเกต ชอบวิเคราะห์ แยกแยะ ตัดสินปัญหา รอบคอบ ชอบวิจารณ์ มีหลักการและเหตุผล สงสัย ใฝ่รู้ มีไหวพริบ ชอบคิดไตร่ตรอง มีความพอใจกับการทำกิจกรรมที่ต้องใช้การสังเกต การค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ และการคิดค้นผลงาน

กลุ่มผู้ประกอบอาชีพนี้ได้แก่ แพทย์ นักสถิติ เกษีษกร นักวิจัย นักจิตวิทยา โปรแกรมเมอร์ นักดาราศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ ครูสอนคณิตศาสตร์

บุคลิกภาพแบบที่ 3 มีศิลปะ (กลุ่มศิลปิน) ผู้มีบุคลิกภาพแบบนี้เป็นผู้ที่สนใจทางด้านศิลปะ ชอบอิสระ ทำอะไรตามอารมณ์ ไม่จริงจัง มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบแสดงออก ไม่ชอบทำตามอย่างใคร รักสวยรักงาม มักพอใจทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะทุกแขนง เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ ละคร และการประพันธ์ต่าง ๆ

กลุ่มผู้ประกอบอาชีพนี้ได้แก่ จิตรกร ผู้สื่อข่าว สถาปนิก นักแสดง มัณฑนากร นักประพันธ์ ผู้เขียนการ์ตูน ผู้กำกับการแสดง ครูสอนดนตรี - นาฏศิลป์ นักออกแบบเครื่องแต่งกาย

บุคลิกภาพแบบที่ 4 ชอบสมาคมกับผู้อื่น (กลุ่มบริการ) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะชอบทำงานกับกลุ่มคน ชอบการบริการ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ความเป็นกันเอง เป็นมิตรกับทุกคน มีความรับผิดชอบ ใจดี มีเมตตา ไม่ปรักปรำใคร เข้าสังคมได้ดี รู้จักกาลเทศะ มักพอใจกับการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น และการติดต่อประสานงาน

กลุ่มผู้ประกอบอาชีพนี้ได้แก่ พยาบาล ครู อาจารย์ ช่างเสริมสวย ตัวแทนธุรกิจ นักโภชนาการ ผู้ให้คำปรึกษา พนักงานต้อนรับ ผู้จัดการโรงแรม ผู้บริหารสถานศึกษา นักสังคมสงเคราะห์

บุคลิกภาพแบบที่ 5 กล้าคิด กล้าทำ (กลุ่มธุรกิจ) ผู้ที่มี

บุคลิกภาพแบบนี้มีนิสัยชอบการผจญภัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความทะเยอทะยาน คล่องแคล่ว ว่องไว รักความก้าวหน้า กล้าหาญ ช่างคิด มักพอใจกับการทำงานที่มีการแข่งขัน ได้เป็นผู้นำ ได้ควบคุมดูแลผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพนี้ ได้แก่ พิธีกร มัคคุเทศก์ ผู้พิพากษา ทนายความ นายธนาคาร นักวิจัย ตลาด โฆษกสถานีวิทยุ ผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้จัดการสำนักงาน พนักงานขายประกัน

บุคลิกภาพแบบที่ 6 ชอบทำตามระเบียบ (กลุ่มธุรกิจ) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้มีนิสัยชอบทำตามผู้อื่น มีความยุติธรรม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เชื้อคนง่าย มีระเบียบ อดทน ชอบชีวิตเรียบง่าย มักพอใจกับการทำกิจกรรมที่เป็นกิจวัตร การจัดบันทึก รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และงานที่ได้รับคำสั่งจากผู้อื่น

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพนี้ ได้แก่ เลขาธุรการ นักการบัญชี ผู้จัดการสินเชื่อ เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่ประเมินผล นักอนุรักษ์ทรัพยากร พนักงานพิสูจน์อักษร เจ้าหน้าที่ควบคุมสินค้า เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

แหล่งเรียนรู้

ข้อมูลลักษณะอาชีพที่ฉันชอบและสนใจ

<http://a-chieve.org/information/occupation>

ข้อมูลลักษณะอาชีพ

รายละเอียดโครงสร้างของการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล

<http://service.nso.go.th/nso/knowledge/standard/page3.htm>

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

<https://www.tpqi.go.th/standard.php>

sites.google.com

<http://youtube.com/watch?v=rLRgBL55DiA>

วิธีง่ายๆ ในการรู้จักตัวเอง ไม่รู้จักตัวเองจะทำอย่างไร

